

Perspectief op Stadslandbouw

Resultaten van online enquête in 2014

Stadslandbouw staat flink in de belangstelling bij verschillende partijen. Het bruist van de activiteiten. Een goed moment om de betrokkenen eens te vragen naar hun bevindingen. Hoe staat het er voor, wat is nodig voor een volgende stap, en wie moet die stap zetten? Het stedennetwerk stadslandbouw en DuurzaamDoor besloten dat het tijd werd voor een inventarisatie. Deze factsheet bevat een kort overzicht van de resultaten van een online enquête. Deze enquête werd voorjaar 2014 beantwoord door 102 respondenten die op verschillende manieren betrokken zijn bij stadslandbouw. Hun perspectief op de huidige stand van zaken in de stadslandbouw, de uitdagingen en de aanpak voor deze uitdagingen wordt in deze factsheet geschetst.

Over de respondenten

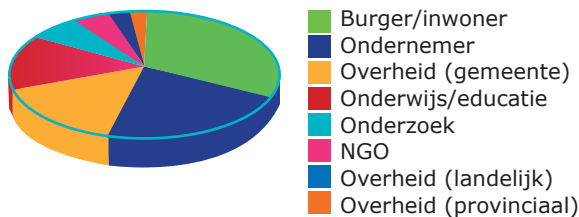

Fig.1: Vanuit welk veld bent u actief in stadslandbouw?
(n=102, 149 antwoorden)

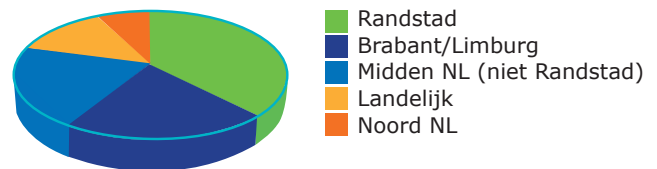

Fig.2: Waar bent u actief met stadslandbouw?
(n=97, 100 antwoorden)

De respondenten zijn op verschillende manieren en in verschillende regio's en steden bij stadslandbouw betrokken. De groep respondenten levert daarom een gedifferentieerd beeld op van het speelveld van stadslandbouw.

Een derde van de respondenten heeft meerdere rollen (twee tot vijf) in het werkveld stadslandbouw. Zo blijkt dat veel respondenten die vanuit hun werk (bijvoorbeeld als gemeentelijk ambtenaar of ondernemer) betrokken zijn bij stadslandbouw ook als burger/inwoner een bijdrage leveren. Respondenten zijn bijna allemaal actief binnen een stad/regio of zijn landelijk bezig met stadslandbouw. Veel respondenten hebben dus meerdere rollen, maar wel binnen dezelfde regio.

Het **Stedennetwerk Stadslandbouw** is een landelijk netwerk van gemeentelijke pioniers in de stadslandbouw. Het biedt de deelnemers de ruimte om gezamenlijk blokkades aan te pakken, richting te geven aan beleid, kansen te grijpen en elkaar te inspireren (*meer info: www.stedennetwerkstadslandbouw.nl*).

DuurzaamDoor is een kennisprogramma dat de ontwikkeling naar een groene, duurzame economie helpt versnellen en doorbraken helpt realiseren. Centraal staan maatschappelijke vraagstukken over energie, water, biodiversiteit, grondstoffen en voedsel. DuurzaamDoor vergroot betrokkenheid en bewustwording en bevordert samenwerking en leren van elkaar. In DuurzaamDoor werken 'de vijf O's' met elkaar samen: overheden, ondernemers, onderwijs, onderzoek, en (burger-)organisaties (*meer info: www.duurzaamdoor.nl*).

Over de stadslandbouw van nu en in de toekomst

We hebben de respondenten gevraagd in een cijfer (van nul tot tien) uit te drukken hoe de stadslandbouw van nu ervoor staat. Hieruit volgt een evenwichtig verdeeld rapportcijfer met een piek bij het cijfer 6. Iets minder dan de helft van de respondenten (47%) geeft een onvoldoende voor de stadslandbouw van nu. Het gemiddelde komt uit op een 5,2.

Volgens de respondenten is er dus ruimte voor verbetering en het lijkt erop dat ze verwachten dat die verbetering er ook komt; respondenten zijn positiever over de toekomst van stadslandbouw dan over de huidige stand van zaken. Ze geven de toekomst van stadslandbouw gemiddeld een 7,6. Slechts 18 procent geeft een onvoldoende, 57% geeft een 8 of hoger. Veel respondenten geven aan dat ze de ontwikkeling van stadslandbouw om zich heen zien gebeuren. De respondenten verwachten vooral een ontwikkeling van stadslandbouw in middelgrote tot grote steden. Ze geven wel aan dat een voorwaarde is dat er inkomen te verwerven is uit de stadslandbouw.

'Er is al heel veel op lokaal gebied en er zijn inmiddels heel veel partijen bij betrokken. Als we ook nog de professionele sprong kunnen maken moeten we zeker toe kunnen groeien naar een 9. Er zijn al ondernemers aan het experimenteren en we hebben al grond en mogelijk gebouwen in beeld waar professionele teelt zou kunnen plaats vinden.'

Fig.3: Welke baten van stadslandbouw zijn voor u het meest van belang? (n=102, 281 antwoorden)

Respondenten konden aangeven welke baten van stadslandbouw voor hen vooral van belang zijn. Hier valt op dat mensen met name sociale aspecten hoog waarderen. Overigens hebben de meeste respondenten meerdere baten van stadslandbouw als belangrijk aangevinkt. Dit suggereert dat respondenten vinden dat stadslandbouw meervoudige waarden creëert.

Over wat er nodig is om stadslandbouw verder te ontwikkelen

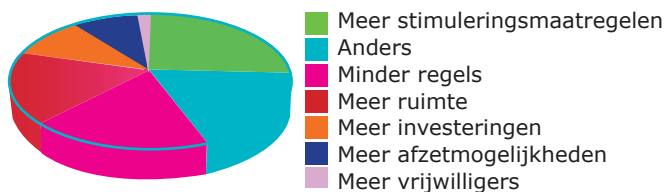

Fig.4: Wat is volgens u nodig om stadslandbouw in uw stad of regio verder te laten ontwikkelen? (n=102, 207 antwoorden)

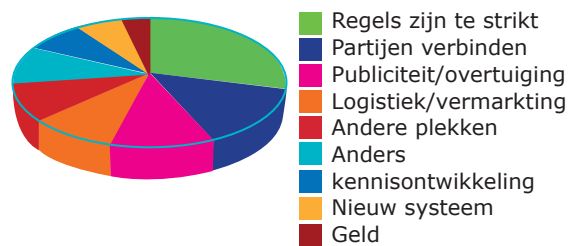

Fig.5: Kunt u uw antwoord specificeren? Wat is er precies nodig? (n=63, 76 antwoorden. Open vraag: antwoorden zijn door ons gecategoriseerd)

Respondenten is gevraagd wat er nodig is om stadslandbouw verder te ontwikkelen. De antwoorden laten zien dat er genoeg vrijwilligers zijn, of dat die makkelijk te mobiliseren zijn. Wat vooral naar voren komt is dat stadslandbouw in Nederland minder regels en meer ruimte nodig heeft. Overigens vinkten respondenten ook hier weer meerdere antwoordopties aan. Dit geeft aan dat er voor de ontwikkeling van stadslandbouw niet één 'trucje' of oplossing is, maar dat er meerdere strategieën nodig zijn. In een vervolgvraag konden de respondenten hun antwoord op wat er nodig is verder specificeren. Hieruit bleek dat veel respondenten de regels rondom stadslandbouw te strikt vinden. Bovendien gaven ze in hun antwoorden aan dat stadslandbouw 'boegbeelden/voortrekkers' nodig heeft om het bij een breder publiek bekend te maken.

'Volgens het bestemmingsplan is het een 'groene locatie'. Maar dat betekent wel dat we voor alles hoger dan 99 centimeter wat niet groen is een gedoogvergunning nodig hebben'

**'Er zijn veel regels met betrekking tot gebruik van openbaar groen die achterhaald zijn'
'We mogen de producten die we telen niet verkopen'**

Daarnaast geven de respondenten aan dat samenwerking belangrijk is voor een succesvol stadslandbouwinitiatief.

'De gemeente is al druk bezig en er zijn initiatiefnemers zat. Vooral om de stad zou meer kunnen gebeuren. Er moet dan samenwerking gezocht worden tussen gemeente, provincie, boeren en andere ondernemers.'

Over wie er aan zet zijn

Welke partijen moeten actie ondernemen als we willen dat stadslandbouw zich verder ontwikkelt? Respondenten noemen hier vooral de gemeentelijke overheid. Ook de meeste respondenten die zelf vanuit een gemeentelijke organisatie betrokken zijn bij stadslandbouw vinden dat gemeentes meer moeten doen voor de ontwikkeling van stadslandbouw. Het gaat dan om duidelijke kaders voor wat mag en kan. Maar het gaat ook om het verbinden van de partijen die met stadslandbouw aan de slag willen. Daarnaast geven respondenten aan dat met name burgers/inwoners en ondernemers aan zet zijn. Bij de vervolgvraag konden de respondenten specificeren wat de partijen die aan zet zijn precies zouden moeten doen. Veel respondenten wensen vooral dat meer partijen enthousiast worden en mee gaan doen.

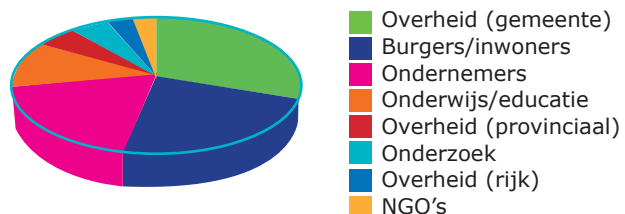

Fig.6: Als we willen dat stadslandbouw verder ontwikkelt, welke partijen moeten dan iets doen? (n=102, 261 antwoorden)

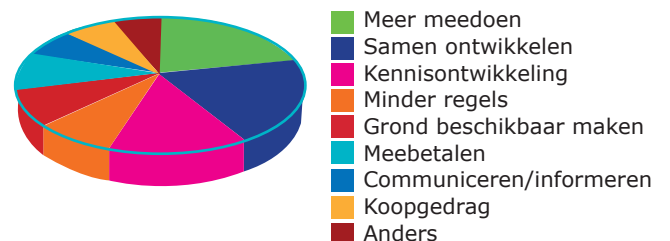

Fig.7: Wat moet deze partij / moeten deze partijen doen om stadslandbouw te ontwikkelen? (n=79, 135 antwoorden. Open vraag: antwoorden zijn door ons gecategoriseerd)

Stedennetwerk Stadslandbouw DuurzaamDoor

'Vooral van belang lijkt (hier) het met elkaar verbinden van - lokale en regionale - kennis, ideeën, behoeftes en mogelijkheden.'

'In de Voedselstrategie staat de koppeling met Natuur- en Milieueducatie goed beschreven. Maar ook de kennisontwikkeling rond voedsel op middelbare en hogere scholen kan worden bevorderd. Daarvoor zijn structurele verbindingen met onderwijs & onderzoek met nieuwe bottom-up initiatieven essentieel in de transitie van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving. Hierin kan de gemeente een stimulerende en verbindende rol vervullen.'

Conclusie

- 102 respondenten uit breed veld rondom stadslandbouw met diverse rollen en uit verschillende regio's
- Staat van stadslandbouw krijgt nu nog een onvoldoende maar perspectief voor vooral middelgrote en grote steden
- Vooral sociale aspecten van stadslandbouw worden hoog gewaardeerd
- Wat is nodig: minder regels, verwerving van inkomen, meer bekendheid door boegbeelden
- Wie is aan zet: overheid moet verbindende rol spelen en kaders stellen, ondernemers en burgers moeten actie ondernemen

Colofon

Deze factsheet is opgesteld door:

Daniël de Jong, Esther Veen, Jan-Eelco Jansma van Wageningen UR

Meer info | www.stadlandrelaties.nl

Deze enquête is uitgevoerd in opdracht van het programma DuurzaamDoor (meer info | www.duurzaamdoor.nl) in samenwerking met het Stedennetwerk Stadslandbouw. Het Ministerie van Economische Zaken heeft, in het kader van de PPS Multifunctionele landbouw (PPS MFL -TKI-AF-12027) financieel bijgedragen aan deze studie. Het was tevens onderdeel van Interreg IVb PURE Hubs.

Ministerie van Economische Zaken

Meer info | www.duurzaamdoor.nl

Meer info | www.stedennetwerkstadslandbouw.nl

Vormgeving:

Caroline Poelhekke Styling & Design

